

Prošireno objašnjenje pravila primjerene uporabe umjetne inteligencije u AEQ sustavu

1. Zašto AEQ sustav treba pravila za uporabu umjetne inteligencije

Umjetna inteligencija snažan je alat. Brzo uređuje tekst, sažima dulji materijal, poboljšava jezik i priprema nacrt. Prevodi sadržaj, uspoređuje pojmove i pomaže pri organizaciji velike količine znanja. Upravo je zato korisna za AEQ sustav. AEQ sustav ima mnogo nastavnih materijala, domaćih zadaća, odgovora, članaka, prijepisa, programa i unutarnjih pravila. Bez dobre organizacije ta količina može početi povećavati entropiju umjesto da povećava razumijevanje.

Ista snaga može biti i opasnost. Umjetna inteligencija vrlo brzo stvara osjećaj da je nešto već jasno, iako još nije provjereno. Tekst može zvučati glatko, zrelo i stručno. Osoba koja ga koristi možda ga ne razumije dovoljno. Nije ga provjerila u tijelu, nije ga živjela u praksi i ne zna ga odgovorno objasniti. Tada nastaje raskorak između oblika i sadržaja. To je za AEQ sustav važno jer AEQ metoda ne gradi na dojmu znanja. Gradi na promjeni odnosa prema tijelu, vremenu, energiji, emocijama, pokretu i odgovornosti.

AEQ sustav, dakle, ne treba pravila zato što bi umjetna inteligencija sama po sebi bila pogrešna. Pravila su potrebna zato da alat ostane na pravom mjestu. Mora služiti čovjeku, a ne čovjek alatu. Treba pomagati smanjivati tehnički rad, a ne zamjenjivati tjelesnu percepciju, etičku prosudbu, odnos s klijentom i učiteljevo sazrijevanje.

2. Glavna razlika između korisne uporabe i zlouporabe

Korisna uporaba nastaje kada čovjek najprije sam zna što želi reći. Kada poznaje svrhu teksta, zna kome je namijenjen i prepoznaje gdje je granica njegova znanja i što mora provjeriti. Tek tada može umjetnoj inteligenciji prepustiti uređivanje oblika. Takva uporaba povećava jasnoću, smanjuje šum, uklanja ponavljanja i štedi vrijeme za bitan rad.

Zlouporaba nastaje kada čovjek nema dovoljno jasno unutarnje središte, a zatim alatu prepusti da stvori dojam jasnoće. Tada tekst ne raste iz čovjekova razumijevanja, nego iz vanjskog oblika. To je slično kao kod tijela. Čovjek može izvesti pokret koji izvana izgleda pravilno, ali ako ne osjeća razliku između napetosti i opuštanja, između sile i nadzora, između brzine i osjećaja, taj ga pokret ne vodi u pravo učenje. Jednako tako tekst može zvučati AEQ, a da ne nosi AEQ svijest.

Mjerilo je jasno. Ako čovjek nakon uporabe alata bolje razumije svoju misao i zna je odgovornije upotrijebiti, uporaba je korisna. Ako dobije ljepši zapis, a istodobno ima manju potrebu da sam osjeća, misli i provjerava, uporaba je štetna.

3. Zašto tijelo ostaje glavna provjera

AEQ metoda temelji se na razumijevanju da tijelo nije samo nositelj uma, nego živa informacijska cjelina. Tijelo pokazuje što čovjek zna koristiti, a što ne osjeća. Pokazuje gdje se brani, gdje prehiteva, gdje gubi kontakt i gdje ponavlja stare obrasce. Zato mora ostati glavna provjera i pri uporabi umjetne inteligencije.

Alat može oblikovati objašnjenje o miru, ali ne može provjeriti je li čovjek tijekom pisanja zaista mirniji. Može napisati tekst o emocionalnoj zrelosti, ali ne pokazuje ostaje li učitelj prisutniji kada primi kritiku. Može pripremiti odgovor na domaću zadaću, ali ne može osjetiti dolazi li taj odgovor iz strpljenja i razumijevanja ili iz potrebe za dokazivanjem.

Zato svaki važan zapis u AEQ sustavu mora biti provjeren i tjelesno. Kako se osjećam kada ga pročitam. Dišem li mirnije ili zadržanije. Vodi li me tekst u jasnoću ili me vuče u dojam. Ima li u njemu mjere. Mogu li ga reći uživo. Bih li ga znao obrazložiti pred učiteljem, klijentom ili skupinom. Osjeća li se tijelo uz taj zapis uređenje ili napetije.

4. Umjetna inteligencija kao pomoć pri jeziku

Jedna od najvećih koristi umjetne inteligencije u AEQ sustavu jest pomoć pri jeziku. AEQ sustav koristi mnogo preciznih pojmova. Jezik mora biti razumljiv, ali ne pojednostavljen do gubitka značenja. Alat može ukloniti gramatičke pogreške, poboljšati ritam, podijeliti preduge rečenice, urediti poglavlja i učiniti tekst čitljivijim.

Dobar primjer je prijepis predavanja. Automatski prijepis često sadrži pogrešne riječi, tehničke oznake, ponavljanja i nejasne rečenice. Umjetna inteligencija može napraviti prvi uređeni prijepis. Zatim čovjek koji razumije AEQ metodu mora provjeriti pojmove, značenje, redoslijed i ton. Ako alat pogrešno zapiše pojam, može se promijeniti razumijevanje. U AEQ jeziku mala promjena često nije mala.

Drugi primjer je javna objava. Učitelj napiše svoju misao koja je istinita, ali nespretna. Alat mu pomogne zapis urediti, skratiti i učiniti jasnijim. Međutim, završna objava i dalje mora zvučati kao učitelj koji razumije iz čega govori. Ako postane previše glatka, previše općenita ili previše slična drugim objavama, gubi živost i vjerodostojnost.

5. Umjetna inteligencija pri domaćim zadaćama učitelja

Domaća zadaća u AEQ školovanju nije samo dokaz da je učitelj nešto razumio. Ona je dio procesa u kojem se pokazuje odnos prema vremenu, tijelu i otporu. Pokazuje se odnos prema sramu, potrebi za pravilnošću, strahu od autoriteta i želji za dokazivanjem. Prije svega se pokazuje sposobnost iskrenog samoopažanja.

Ako učitelj domaću zadaću prepusti alatu, dobije bolji tekst, ali slabiji razvoj. Preskače kontakt s vlastitom nejasnoćom. Preskače napor traženja riječi i osjećaj gdje zapinje. Preskače proces u kojem iz tjelesnog iskustva mora napraviti jezik. Upravo je taj proces bit učenja.

Primjerena uporaba znači da učitelj domaću zadaću najprije napiše sam. Zatim može pitati alat gdje je zapis nejasan, gdje se ponavlja i kako ga jezično popraviti. Ne smije mu narediti da napiše zadaću umjesto njega. U prvom slučaju učitelj poboljšava izraz. U drugom zaobilazi razvoj.

6. Umjetna inteligencija pri mentorskim odgovorima

Mentorski odgovor mora proizlaziti iz živog čitanja čovjeka. Mentor ne čita samo riječi. Čita odnos između riječi i tijela, između otpora i objašnjenja, između ponavljanja i odsutnosti. Čita pretjerivanje, prehitevanje i pomak. To ne može biti automatski postupak.

Alat može mentoru pomoći urediti odgovor, učiniti ga jasnijim i smanjiti ponavljanje. Ne smije izabrati bit umjesto njega. Mentor mora sam osjetiti treba li učeniku više mekoće ili više granice, više tišine ili jasniji rez.

Neprimjerena uporaba jest da mentor u alat unese cijelu domaću zadaću učitelja, zatraži mentorski odgovor i pošalje ga bez stvarnog čitanja. To stvara dojam osobnog odnosa kojeg zapravo nije bilo. U AEQ sustavu to je posebno opasno. Učitelj dobije lijep odgovor, ali ne dobije pravi kontakt s mentorom. Sustav gubi integritet.

Primjerena uporaba jest da mentor najprije sam pročita zadaću, označi bitne točke i napiše nacrt odgovora. Tek zatim koristi alat za jezično uređivanje ili sažimanje. Tada alat pomaže obliku, a ne zamjenjuje odnos.

7. Umjetna inteligencija pri radu s klijentima

Klijent nije tekstualni problem. Klijent je živa cjelina tijela, svijesti i podsvijesti. On je splet emocija, odnosa, navika, povijesti, okoline i vremena. Zato alat ne smije odlučivati što se s klijentom događa, koja je vježba za njega primjerena ili što znači njegov tjelesni odgovor.

Pri radu s klijentima može biti koristan za uređivanje anonimiziranih bilješki, pripremu općih sažetaka, oblikovanje nastavnih pitanja i organizaciju daljnjeg rada. Učitelju može pomoći bolje razvrstati vlastita opažanja. No opažanje najprije mora nastati u stvarnom odnosu.

Primjerena uporaba izgleda ovako. Učitelj nakon susreta zapiše anonimizirani obrazac, na primjer: klijent pri govoru o ocu zadrži dah, napne čeljust i prijeđe u objašnjavanje. Alat mu može pomoći oblikovati opća pitanja za refleksiju. Gdje se pojavilo gubljenje daha. Gdje je učitelj prehitevao. Gdje bi imalo smisla uvesti više sporosti. Ne smije, međutim, odlučiti da klijent ima određenu dijagnozu ili traumu, niti da mora dobiti određenu vježbu.

8. Umjetna inteligencija pri razvoju programa

AEQ program nije samo zbirka dobrih sadržaja. Program mora imati ritam i redoslijed, stupnjevanje i ponavljanje. Treba vrijeme za otpor, vrijeme za integraciju, vrijeme za pitanja i vrijeme za provjeru u tijelu. Alat može dobro pomoći pri uređivanju strukture, pripremi naslova, podjeli tema, pripremi sažetaka i traženju mjesta gdje se sadržaj ponavlja.

Ne može sam razumjeti kada je određena tema za polaznika prezahtjevna i kada je potrebno više tjelesnog rada. Ne prepoznaje kada objašnjenje prehiteva iskustvo i kada program mora pričekati da tijelo stigne svijest. To zahtijeva AEQ iskustvo.

Primjerena uporaba jest da se postojeći materijali programa uredi u jasniji redoslijed. Alat može predložiti strukturu, ali odgovorna osoba mora provjeriti odgovara li redoslijed AEQ

razvoju. Neprimjerena uporaba jest da alat stvari novi program, nove vježbe ili nove stupnjeve i da se to predstavi kao dio AEQ sustava bez autorske i stručne provjere.

9. Zaštita osobnih podataka i povjerljivosti

AEQ rad često uključuje osobne priče, obiteljske obrasce i bol. Uključuje bolesti, odnose, osjećaj krivnje, sram i nemoć. Dotiče se ljutnje, spolnosti, roditeljstva i drugih osjetljivih sadržaja. Zato zaštita podataka mora biti stroga. Čak i kada podatak pravno nije posebno označen kao osjetljiv, u AEQ sustavu često je osobno osjetljiv jer otkriva čovjekov unutarnji proces.

Anonimizacija ne znači samo ukloniti ime. Osoba je često prepoznatljiva po kombinaciji podataka. Mjesto, zanimanje, dob, broj djece, rijetka bolest ili posebna obiteljska situacija zajedno mogu otkriti identitet. Zato konkretnu priču treba promijeniti u opći obrazac.

Umjesto zapisa s imenom, mjestom i konkretnim detaljima koristi se opis dinamike. Na primjer: odrasla osoba pri kontaktu s autoritetom izgubi dah, prijeđe u objašnjavanje i zaboravi vlastitu granicu. Takav opis koristan je za učenje i istodobno štiti čovjeka.

10. Autorstvo i zaštita AEQ znanja

AEQ sustav ima svoje pojmove, objašnjenja, vježbe, programe, unutarnju logiku i razvojni put. Umjetna inteligencija ne smije se koristiti za umnažanje, prepakiranje ili prikriveno oponašanje zaštićenih AEQ materijala.

Razlika između učiteljeva vlastitog pisanja i nedopuštene uporabe nalazi se u izvoru i odgovornosti. Učitelj smije pisati iz vlastitog iskustva AEQ metode, u skladu sa svojim stupnjem osposobljenosti. Ne smije stvarati dojam da je autor izvornih AEQ objašnjenja, vježbi, pojmova ili programskih struktura.

Alat može zamagliti autorstvo jer brzo preoblikuje tekst do mjere da izvana djeluje novo, a zapravo je samo prerada zaštićenog materijala. Zato je potrebna unutarnja poštenost. Ako se tekst temelji na AEQ udžbenicima, školovanju ili unutarnjim materijalima, poštovanje izvora mora ostati. Preoblikovanje ne briše autorstvo.

11. Javna komunikacija i opasnost prevelikih obećanja

Javna komunikacija prostor je u kojem se AEQ metoda susreće s ljudima. Oni često traže rješenje za bol, tjeskobu, izgaranje, napetost, partnerske probleme ili osjećaj izgubljenosti. Takva osoba može biti vrlo prijemčiva za obećanja brzih promjena. Umjetna inteligencija često automatski oblikuje marketinški privlačne rečenice koje zvuče snažno, ali mogu biti preširoke ili zavaravajuće.

Zato AEQ komunikacija ne smije obećavati čudesne promjene, zajamčene rezultate, uklanjanje bolesti ili učinke koje metoda ne može odgovorno poduprijeti. AEQ je proces učenja. Njegova je snaga u razvoju svjesnosti, osjećanja, nadzora, odgovornosti i drugačije uporabe sebe. To zahtijeva vrijeme.

Neprimjerena objava bila bi, na primjer, rečenica da AEQ metoda uklanja kroničnu bol. Primjerenija objava kaže da AEQ metoda uči čovjeka bolje razumjeti povezanost između kronične napetosti, načina kretanja, disanja, emocionalnih odgovora i odnosa prema vremenu te mu time omogućuje svjesniju promjenu uporabe sebe.

12. Zašto glatki tekst nije uvijek dobar tekst

Umjetna inteligencija zna pisati vrlo glatko. Međutim, glatkoća nije isto što i istinitost. Ponekad je previše glatki tekst znak da je iz njega nestala napetost stvarnog traženja. AEQ zapis mora biti jasan, ali ne plastičan. Razumljiv, ali ne prazan. Mora imati red, ali ne smije izgubiti živost.

Učitelj treba obratiti pažnju ako tekst zvuči lijepo, ali ga ne može izgovoriti svojim tonom. Ako koristi riječi koje sam nikada ne koristi. Ako pri čitanju ne osjeća povezanost s vlastitim iskustvom. Ako obećava više nego što zna poduprijeti. Ako u njemu ima mnogo pravilnih rečenica, a malo konkretne tjelesne stvarnosti.

U tom slučaju tekst treba vratiti bliže čovjeku. Manje glatkoće i više istine. Manje dojma i više osjećaja. Manje općih tvrdnji i više preciznosti.

13. Načelo sporosti pri brzom alatu

Umjetna inteligencija brzo stvara odgovor. AEQ proces zahtijeva sporost. To nije suprotnost, nego zahtijeva pravi odnos. Brz alat koristan je samo ako čovjek nakon njega ne izgubi sporu prosudbu.

Važne tekstove nije smisleno objaviti odmah nakon nastanka. Treba ih pročitati, osjetiti, ostaviti neko vrijeme i zatim ponovno provjeriti. To posebno vrijedi za osjetljive teme. Za tekstove o boli, traumi i obiteljskim odnosima. O partnerstvu, djeci i spolnosti. O učiteljskoj odgovornosti i javnoj slici AEQ metode. Kod tih tema već jedna pogrešna rečenica može stvoriti zbrku, osjećaj krivnje ili pogrešno razumijevanje metode.

Načelo sporosti znači da brzina pripreme ne određuje brzinu uporabe. Alat može napraviti nacrt u nekoliko sekundi. Čovjek mora prosuditi je li nacrt zreo za uporabu.

14. Praktični postupak za učitelja

Prije uporabe umjetne inteligencije učitelj najprije sam napiše jezgru. Što želim reći. Kome govorim. Zašto je to važno. Iz kojeg iskustva govorim. Gdje je granica mojeg znanja. Što mora ostati precizno i što zaštićeno. Što bih morao znati objasniti i bez alata.

Zatim može koristiti alat za uređivanje jezika, skraćivanje, poboljšanje strukture ili pripremu više verzija. Kada dobije prijedlog, neka ukloni sve što nije njegovo. Sve što ne razumije, što zvuči previše općenito, što prelazi njegov stupanj ili što nema kontakt s AEQ stvarnošću.

Na kraju neka zapis provjeri u tijelu. Mogu li ga pročitati mirno. Osjećam li se uz njega jasnije ili napetije. Bih li ga mogao reći uživo. Bih li ga znao objasniti klijentu i obraniti pred mentorom. Povećava li tekst red ili samo dojam.

15. Praktični postupak za AEQ tim

AEQ tim može koristiti umjetnu inteligenciju za prijepise predavanja i uređivanje Word dokumenata. Može je koristiti za pripremu sažetaka, razvrstavanje materijala i usporedbu verzija. Može pomoći pri pripremi kazala, opisa programa, pitanja, objava i unutarnjih uputa.

Kod svakog takvog proizvoda mora biti jasno tko je odgovoran za završni pregled. Kod prijepisa treba provjeriti pojmove. Kod sažetaka treba paziti da nije izostavljen bitan kontekst. Kod opisa programa treba provjeriti obećava li opis previše. Kod pravila treba provjeriti usklađenost s AEQ etikom, autorstvom i zaštitom podataka.

Kod važnih sadržaja smisleno je koristiti dvostruki pregled. Jedna osoba pregledava jezik, strukturu i razumljivost. Druga pregledava AEQ značenje, etiku, autorstvo i posljedice uporabe.

16. Znakovi primjerene uporabe

Primjerena uporaba pokazuje se tako da nakon nje ima više jasnoće i manje ponavljanja. Struktura je bolja, preglednost veća, tehničkog rada manje, a prostora za živo učenje više.

Učitelj nakon takve uporabe bolje razumije što želi reći. Tekst je precizniji, ali je i dalje njegov. AEQ pojmovi upotrijebljeni su pravilno, osobni podaci zaštićeni, autorstvo poštovano. Zapis ne obećava previše. Čitatelja vodi u više svjesnosti, a ne u pasivno očekivanje rješenja.

17. Znakovi neprimjerene uporabe

Neprimjerena uporaba pokazuje se kao previše općenit jezik i gubitak AEQ preciznosti. Pokazuje se kao ponavljanje praznih rečenica, pretjerano obećavanje i nejasno autorstvo. Prate je manjak tjelesne provjere, prebrzo objašnjavanje i osjećaj da tekst lijepo teče, ali nema težinu.

Posebno opasan znak je uporaba alata za prekrivanje neznanja. Tada riječi stvaraju osjećaj razumijevanja, a tijelo i ponašanje ostaju isti. To povećava raskorak između slike i stvarnosti. U AEQ sustavu to je oblik entropije.

18. Razlikovanje između pomoći i ovisnosti

Pomoć znači da čovjek nakon uporabe alata bolje razumije svoju misao i sposobniji je samostalno djelovati. Ovisnost znači da bez alata sve teže oblikuje misao, manje vjeruje vlastitom osjećaju i sve više treba vanjsku glatkoću.

AEQ sustav smije koristiti umjetnu inteligenciju samo tako da povećava samostalnost. Učitelj nakon uporabe alata treba postati jasniji, a ne prazniji. Precizniji, a ne generičniji. Odgovorniji, a ne skriveniji.

Ako učitelj primijeti da bez alata sve teže piše, razmišlja ili oblikuje AEQ objašnjenje, to je znak da mora smanjiti uporabu i vratiti se vlastitom procesu. Pisanje je dio učenja, a ne samo sredstvo za predaju zadaće.

19. Odgovornost mentora i učitelja viših stupnjeva

Mentori i učitelji viših stupnjeva imaju veću odgovornost jer svojim primjerom stvaraju kulturu uporabe. Ako alat koriste prebrzo, površno ili za stvaranje dojma, učitelji nižih stupnjeva to će razumjeti kao dopuštenu mjeru.

Njihova je zadaća pokazati da umjetna inteligencija može biti vrlo korisna, ali samo kada ostane podređena osjećaju, provjeri, odgovornosti i AEQ razumijevanju. Mentor mora razlikovati bolji zapis od stvarnog razvoja učitelja. Bolji stil nije uvijek znak veće emocionalne zrelosti. Ponekad je samo znak boljeg alata.

20. Završno AEQ mjerilo

Umjetna inteligencija u AEQ sustavu primjerena je kada podržava više tjelesne i emocionalne zrelosti. To znači veću sposobnost osjećati, misliti i provjeravati. Veću spremnost preuzeti odgovornost, poštovati granice, štititi podatke, poštovati autorstvo i govoriti istinito.

Nije primjerena kada podržava bijeg. Bijeg iz tijela u riječi. Iz procesa u oblik. Iz učenja u dojam. Iz odgovornosti u alat. Iz neznanja u uvjerljivo objašnjenje.

AEQ sustav može koristiti umjetnu inteligenciju vrlo korisno ako je koristi istom logikom kojom uči uporabu tijela. Polako, s osjećajem i mjerom. Sa svjesnim nadzorom, provjerom posljedica i odgovornošću za utjecaj.

Izvor ostaje čovjek. Tijelo ostaje provjera. Odnos ostaje prostor promjene. Umjetna inteligencija ostaje alat.

Aleš Ernst, autor AEQ pristupa 2.0
Brežice, 7. 7. 2026